מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר מקורות יהודיים מרכזיים העוסקים בבחירה חופשית
- להבין את הרעיון של אחריות אישית על פי התורה, המשנה והרמב"ם
- לקשר בין המקורות לבחירות יומיומיות בחיי בני נוער

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – הבנת המקורות

1. א – הבחירה ניתנת לנו מחדש בכל יום
2. ב – לבחור בדרך הטובה
3. ב – לקין

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – הפסוק מציב את החיים והטוב מול המוות והרע
2. לא נכון – נאמר 'ואתה תמשול בו' - יש לאדם יכולת לשלוט

חלק ג' – השלמת מילים

1. היום
2. חיים

חלק ד' – התאמת מקור לרעיון

1. ג (האדם ניצב מול שתי דרכים - טוב ורע) – 1
2. ד (כדאי לבחור בדרך הטובה, זה משפיע גם על העתיד) – 2
3. ב (הדחף מחכה לאדם אך הוא יכול לשלוט בו) – 3
4. א (יש ידיעה והשגחה, ובכל זאת לאדם יש בחירה) – 4

חלק ה' – כתיבה אישית

1. התלמיד יבחר מקור רלוונטי ויסביר קשר אישי - למשל, בחירה בין כעס לאיפוק, בין עצלות למאמץ

כרטיס יציאה – מה לחפש

- התלמיד מבין שלאדם יש כוח וחופש לבחור
- דוגמה אישית רלוונטית כמו כעס, עצלות או פיתוי
- תשובה המבוססת על הרעיון שאין גורל קבוע מראש ושהאדם יכול להטות את עצמו

טיפים להפעלה:

- מומלץ לקרוא כל מקור בקול ולתת לתלמידים לנסח במילים שלהם לפני המעבר למשימות
- אפשר לפתוח דיון קבוצתי סביב שאלת ההתמודדות עם 'רובץ בפתח' מניסיון אישי
- לחבר בין המקורות לדוגמאות עכשוויות מחיי בני הנוער כדי לחזק את ההבנה

דף תרגול: מקורות על בחירה חופשית ואחריות

דף התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

בדף זה נפגוש חמישה מקורות יהודיים - מהתורה, מהמשנה ומהרמב"ם - שעוסקים בשאלה האם לאדם יש בחירה חופשית, ואיך הוא יכול לשלוט בדחפים שלו.

בנק מילים: היום | חיים

1 חלק א' – הבנת המקורות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה המשמעות של המילה 'היום' בפסוק מדברים ל, טו?

(א) הבחירה ניתנת לנו מחדש בכל יום (ב) הבחירה היתה רק פעם אחת בעבר

(ג) הבחירה שייכת רק ליום מסוים בשנה

2. מה התורה ממליצה לאדם לעשות על פי הפסוק 'ובחרת בחיים'?

(א) להימנע מכל בחירה (ב) לבחור בדרך הטובה (ג) לבחור תמיד בדרך הקלה

3. למי פונה הפסוק 'הלוא אם תיטיב' בספר בראשית?

(א) לאברהם (ב) לקין (ג) למשה

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	לפי דברים ל, טו, האדם ניצב מול שתי דרכים - טוב ורע.	☐	☐
2	על פי בראשית ד, ז, לאדם אין שום יכולת לשלוט בדחף שלו.	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. ראה נתתי לפניך _____ את החיים ואת הטוב ואת המוות ואת הרע

2. ובחרת ב _____ למען תחיה אתה וזרעך

4 חלק ד' – התאמת מקור לרעיון

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. דברים ל, טו	___	**א.** יש ידיעה והשגחה, ובכל זאת לאדם יש בחירה
2. דברים ל, יט	___	**ב.** הדחף מחכה לאדם אך הוא יכול לשלוט בו
3. בראשית ד, ז	___	**ג.** האדם ניצב מול שתי דרכים - טוב ורע
4. משנה אבות ג, טו	___	**ד.** כדאי לבחור בדרך הטובה, זה משפיע גם על העתיד

5 חלק ה' – כתיבה אישית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו אחד מהמקורות שקראתם וכתבו איך הוא יכול להנחות אתכם בבחירה יומיומית קטנה.

כרטיס יציאה

מה פירוש הביטוי 'הרשות נתונה'?

תנו דוגמה לדחף ש'רובץ בפתח' בחיי היומיום שלכם

איך הרגשתי בשיעור? 😀 🙂 😐 ☹️